

Kajaanin kaupungin ympäristönsuojelumääräysten perustelut

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Määräysten antaminen ja valvonta

Kunta voi antaa ympäristönsuojelulain 202 §:n nojalla lain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä (kunnan ympäristönsuojelumääräykset). Kajaanin kaupunginvaltuusto on delegoinut ympäristönsuojelumääräysten antamisen ympäristötekniisen lautakunnan lupajaostolle (KV 7.5.2018). Määräysten noudattamista valvoo ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Kunnanvaltuusto voi antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle. Hallinnollisten pakkokeinojen käyttämistä koskevat päätökset tulee kuitenkin käsitellä monijäsenisessä toimielimessä, joka toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

2 § Määräysten tavoitteet

Kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa vain ympäristönsuojelulain toimeenpanemiseksi ja paikallisten olosuhteiden perusteella.

Määräysten tavoitteena on ehkäistä ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

2 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat sitovaa norminantoa ja niiden rikkominen on valvontatoimien ja hallintopakon käyttämisen peruste. Normihierarkian mukaisesti kunnalliset määräykset ovat asetuksia alemmaa ja asetukset lakia alemmaa sääntelyä. Laki siis syrjäyttää asetuksen ja asetus paikallisella tasolla annetun määräyksen. Lakien tai asetusten kanssa ristiriitaisia määräyksiä ei voi antaa eikä niitä tule soveltaa.

Ympäristönsuojelumääräykset velvoittavat sekä kuntalaisia että viranomaisia. Viranomaisten tulee ottaa ympäristönsuojelumääräykset huomioon lupa-asiaa tai muuta viranomaispäätöstä ratkaistessaan.

Keskeisiä ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätelain (646/2011) nojalla annetut jätehuoltomääräykset ja maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla annettu rakennusjärjestys.

4 § Paikalliset olosuhteet ja määritelmät

Ympäristönsuojelumääräyksissä on määritelty määräysten soveltamisen kannalta olennaiset paikalliset olosuhteet ja määritelmät.

Pilaantumiselle herkillä alueilla hajakuormituksen vaikutukset voivat ulottua pohjaveteen tai vesistöön.

2 LUKU JÄTEVESIEN KÄSITTELY JA JOHTAMINEN

5 § Jätevesien käsittely viemäriverkoston ulkopuolisella herkillä alueella

Pohjavesialueilla talousjäteveden johtaminen maaperään on kielletty erityisen pilaantumisvaaran vuoksi. Puhdistettukin jätevesi sisältää ravinteiden lisäksi esimerkiksi ulosteperäisiä mikrobeja, lääkeainejäämiä, raskasmetallijäämiä ja muita vastaavia aineita, jotka voivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen riskin sekä vaarantaa pohjaveden laadun. Kajaanissa tärkeimmille pohjavesialueille (Matinmäki-Mustikkamäki ja Koutaniemi) on laadittu suojelusuunnitelmat, joissa todetaan, että jätevesien käsittelyyn liittyvät pohjaveden pilaantumisriskit voidaan parhaiten välttää siten, että vähintään pohjaveden muodostumisalueella olevien kiinteistöjen jätevedet ohjataan pohjavesialueen ulkopuolelle puhdistettavaksi tai umpisäiliöön.

Pohjavesialueet on esitetty ympäristöhallinnon Karpalo-karttapalvelussa.

Ranta-alueilla perustasoa ankarampi jätevesien puhdistusvaatimus on tarpeen, jotta voidaan vähentää vesistön kohdistuvaa kuormitusta ja välttää vesistön hyvän ekologisen tilan huononeminen.

Pintavesien ekologisen tilan luokittelun 3. vesienhoitokaudella (Suomen ympäristökeskus 2020) mukaan Kajaanin vesistöjen tila on pääosin hyvä. Tyydyttävässä tilassa ovat Kyliäinen, Vimpelinlampi, Nuottipuro, Sopenjoki ja Venejoki. Välttävässä tilassa ovat Kuluntajärvi, Kivijärvi ja Kaupunginlampi.

Talousjätevesien aiheuttaman kuormituksen vähentäminen on tärkeää vesistöjen ranta-alueilla Oulujoen-ljoen vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseksi ja vesistöjen hyvän tilan säilyttämiseksi tai saavuttamiseksi.

Muut kuin vesikäymälävedet voidaan ympäristönsuojelulain 155 §:n nojalla johtaa puhdistamattomina maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Suojaetäisyys vesistöön on kuitenkin tarpeellinen, jotta vähäisistäkin jätevesistä ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai viihtyvyyshaittaa. Vähäisellä jätevesien määrällä tarkoitetaan ns. kantovesi- tai siihen verrattavaa järjestelmää.

6 § Jätevesijärjestelmän sijoittaminen

Suojaetäisyyksien tarkoituksena on ehkäistä jätevesijärjestelmistä aiheutuvaa haittaa, kuten kaivojen ja vesistöjen pilaantumista tai sen vaaraa. Tarkoituksena on myös ehkäistä puhdistettujen jätevesien pääsyä haitallisissa määrin herkkiin kohteisiin. Suojaetäisyyksillä voidaan ehkäistä myös muita mahdollisia haittoja kuten hajuhaittoja. Suojaetäisyydet ovat tarpeen myös terveydensuojelullisista syistä.

Jätevesijärjestelmiä ei saa sijoittaa tulvanalaiselle alueelle. Määräyksellä ehkäistään tulvaveden pääsy jäteveden käsittelyjärjestelmiin ja tästä mahdollisesti aiheutuva puhdistamattoman jäteveden pääsy tulvaveden mukana vesistöön ja ranta-alueille.

7 § Vesikäymälän rakentaminen saarella tai vastaavassa kohteessa

Määräyksellä ehkäistään vesikäymälän jätevesistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista sellaisilla alueilla, joihin ei päästä ympärivuotisesti suorittamaan lietetyhjennyksiä tai huoltamaan epäkunnossa olevaa jätevesijärjestelmää. Saarella tai vastaavilla tiettömillä kohteilla ei ole mahdollista käsitellä vesikäymälävesiä ympäristönsuojelulain 155 §:n 1 mom. mukaisesti. Tästä johtuen on perusteltua kieltää uusien vesikäymälöiden rakentaminen kyseisille alueille.

3 LUKU LUMEN VARASTOINTI

8 § Lumen vastaanottopaikat

Ajoväyliltä, kaduilta ja muilta alueilta poistettava lumi saattaa sisältää roskia, öljy- ja polttoainejäämiä sekä muita ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita. Määräykset ovat tarpeen sulamisvesien aiheuttaman ympäristön pilaantumisen vaaran ja roskaantumisen ehkäisemiseksi

4 LUKU TILAPÄISEN MELUN JA TÄRINÄN TORJUNTA

9 § Toiminnot, joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista ilmoitusvelvollisuutta

Ympäristönsuojelulain 118 §:n 3 momentin mukaisesti kunta voi antaa ympäristönsuojelumääräyksen niistä toiminnoista, joista ei tarvitse tehdä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusta. Kajaanin kaupungissa määräyksessä kuvatuista toiminnoista ei ole tarpeen tehdä meluilmoitusta, sillä kyseisten toimintojen ollessa hyvin lyhytkestoisia, sijoituessa päiväsaikaan tai arkipäiviin, ei toiminnasta katsota aiheutuvan merkittävää meluhaittaa.

10 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavat tilapäiset huolto- ja rakennustyöt

Määräyksellä rajoitetaan ihmisten liiallista altistumista haitalliselle melulle etenkin lepoaikoina.

Yleisen turvallisuuden, omaisuudensuojan ja elinkeinojen harjoittamisen vuoksi välttämättömät tilapäiset toimenpiteet on rajattu määräyksen ulkopuolelle.

11 § Yleisötilaisuudet ja äänentoistolaitteiden käyttö

Määräyksellä varmistetaan, ettei meluilmoitusmenettelyn ulkopuolelle rajatuista yleisötilaisuuksista aiheudu kohtuutonta meluhaittaa lähimmille häiriintyville kohteille. Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säätämisellä voidaan olennaisesti vaikuttaa melutasoon ja melun leviämiseen.

12 § Tiedottamis- ja neuvotteluvelvollisuus

Asutuksen, palvelujen ja herkkien kohteiden läheisyydessä olevista toimista on perusteltua määrätä tiedottamaan, jotta haitankärsijöillä on mahdollisuus ennalta varautua meluhaittaa aiheuttaviin toimintoihin ja tarvittaessa ottaa yhteyttä toiminnanharjoittajaan,

Neuvotteluvelvollisuudella varmistetaan, että häiriintyvillä kohteilla on mahdollisuus neuvotella toiminnanharjoittajan kanssa esimerkiksi meluntorjuntatoimenpiteitä tai hiljaisista ajoista. Tiedottaminen ja neuvottelu ovat perusteltua, kun poiketaan meluilmoitusmenettelystä.

5 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

13 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Viranomaisella on tehtäviensä suorittamista YSL 172 §:n mukainen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus. Määräys on tarpeellinen ympäristönsuojelumääräysten valvontaa ja toimeenpanoa varten.

14 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojeluviranomaiselle on kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi annettu mahdollisuus käyttää yksittäistapauksissa perustellusta syystä näistä määräyksistä poikkeavaa harkintaa. Poikkeamisesta ei kuitenkaan saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, eikä poikkeaminen saa vaarantaa ympäristönsuojelumääräysten tavoitteiden toteutumista.

15 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

Määräyksen tarkoituksena on selventää mahdollisia ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen seuraamuksia.

16 § Määräysten voimaantulo

Määräyksessä annetaan määräyskokoelman voimaantulopäivämäärä. Päätös ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin kuulutetaan ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.

17 § Siirtymäsäännökset

Siirtymäsäännöksellä vältetään kohtuuttomat tilanteet olemassa olevien järjestelmien osalta.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset tulevat sovellettavaksi samassa yhteydessä, kun lakiin perustuva talousjätevesien perustason puhdistusvaatimuskin tulee täyttää eli heti uudisrakentamisen yhteydessä ja siirtymäsäännösten puitteissa ennen 1.1.2004 luvan saaneiden jätevesijärjestelmien osalta.

Ympäristönsuojelulain mukainen jätevesien perustason puhdistusvaatimus oli täytettävä enintään 100 metrin etäisyydellä vesistöstä tai meren rannasta sekä 1-luokan ja 2-luokan pohjavesialueilla viimeistään 31.10.2019. Muilla ns. kuivan maan kiinteistöillä perustason puhdistusvaatimus tulee sovellettavaksi vasta, kun kiinteistöllä toteutetaan laissa tarkoitettu peruskorjaus.

Ympäristönsuojelumääräyksiin sisältyvät ankarammat puhdistusvaatimukset tulevat sovellettaviksi silloin, kun ympäristönsuojelulain mukainen puhdistusvaatimus on täytettävä.

Kunnat eivät voi määrätä ympäristönsuojelumääräyksissään ympäristönsuojelulain edellyttämän jätevesien käsittelyjärjestelmän tehostamisen aikataulusta. Jos kiinteistön jätevesijärjestelmä on 31.10.2019 täyttänyt ympäristönsuojelulaissa määritellyn perustason puhdistusvaatimuksen, mutta ei alueella sovellettavaa, myöhemmin voimaantulleisiin ympäristönsuojelumääräyksiin sisältyvää ankarampaa puhdistusvaatimusta, ei vaatimusta voi soveltaa ennen kuin laissa tarkoitettuun peruskorjaukseen ryhdytään.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi säännöksestä riippumatta tarvittaessa velvoittaa kiinteistön uusimaan jätevesijärjestelmänsä, mikäli siitä aiheutuu ympäristön pilaantumista.